

MURAT ORUÇ

Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Araştırma Görevlisi

**HAKSIZ REKABETTE
MADDİ TAZMİNAT DAVASI**



İÇİNDEKİLER

| | |
|-------------------|-----|
| SUNUŞ | vii |
| ÖNSÖZ | ix |
| İÇİNDEKİLER | xi |
| KISALTMALAR | xv |
| GİRİŞ..... | 1 |

Birinci Bölüm TİCARET KANUNU'NA GÖRE HAKSIZ REKABET

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| I. Haksız Rekabet Kavramı | 3 |
| A. Haksız Rekabet | 3 |
| 1. Haksız Rekabetin Tanımı ve Unsurları..... | 4 |
| a. Tanımı | 4 |
| b. Unsurları..... | 5 |
| (1) Ekonomik Rekabetin Varlığı | 6 |
| (2) Ekonomik Rekabet Etme Hakkının Dürüstlük Kuralına Aykırı Olarak Kullanılması..... | 7 |
| (3) Bir Zararın veya Zarar Tehlikesinin Varlığı | 8 |
| (4) İlliyet Bağı..... | 9 |
| 2. Haksız Fiil Olarak Haksız Rekabet..... | 9 |
| B. Ticaret Kanunu'na Göre Haksız Rekabetin Genel İlkeleri..... | 10 |
| 1. Tarafların Birbirine Rakip Olmalarının Zorunlu Bulunmaması | 10 |
| 2. Failin Kendine Bir Yarar Sağlamış Olmasının Zorunlu Bulunmaması..... | 12 |
| 3. Failin Kusurlu Olmasının Gerekmemesi | 12 |
| 4. Mağdurun Zarar Görmüş Olmasının Gerekmemesi..... | 13 |

| | |
|----------------------------------------------------------------------------|----|
| C. Haksız Rekabetin Benzer Kurum ve Kavramlardan Ayırt Edilmesi..... | 14 |
| 1. Rekabet Hukukundan..... | 14 |
| 2. Rekabet Yasağından..... | 16 |
| 3. Rekabet Yasağı Sözleşmesinden | 17 |
| 4. Fikri Mülkiyet Hukukundan | 18 |
| D. Mevzuatımızdaki Haksız Rekabete İlişkin Düzenlemeler... 20 | 20 |
| 1. Genel Nitelik Taşıyan Düzenlemeler | 20 |
| a. Anayasadaki Düzenleme | 20 |
| b. Borçlar Kanunundaki Düzenleme | 22 |
| c. Ticaret Kanunundaki Düzenleme | 22 |
| d. İkili Düzenlemenin Eleştirisi | 23 |
| 2. Özel Nitelik Taşıyan Düzenlemeler..... | 25 |
| II. Ticaret Kanununda Sayılan Haksız Rekabet Örnekleri | 27 |
| A. Yasanın Sistematiği ve Hükümlerin Uygulanış Sırası..... | 27 |
| B. TK m.57’de sayılan Haksız Rekabet Örnekleri | 29 |
| 1. Kötüleme | 29 |
| 2. Gerçeğe Aykırı Bilgi Vermek | 31 |
| 3. Yanlış, Yanıltıcı Bilgi Verme–Aldatıcı Reklamlar | 33 |
| a. Abartılı Reklamlar..... | 36 |
| b. Karşılaştırmalı Reklamlar | 37 |
| c. Bilimsel Araştırma Sonuçlarına Dayanan Reklamlar | 40 |
| d. Fiyat Unsurunun Ağırlık Taşıdığı Reklamlar | 40 |
| 4. Kendini Üstün Yetenekli Göstermek | 41 |
| 5. İltibas (Karışıklığa Neden Olmak) | 42 |
| a. İltibas Kavramı | 42 |
| b. Emeğin Korunması İlkesi ve İltibas | 45 |
| c. İltibasın Tespiti..... | 46 |
| d. İltibasa Konu Ürünü Satışa Arzetme veya Elinde Bulundurma | 49 |
| 6. Başkasının Yardımcılarını Görevlerini Kötüye Kullanmaya Sevk etmek..... | 51 |
| 7. Yardımcıları Kandırarak İşletmenin Sırlarını Ele Geçirmek | 53 |
| 8. Üretim ya da Ticaret Sırlarından Yararlanmak ve Bunları Yayımak | 54 |
| 9. Üçüncü Kişileri Kandırmaya Elverişli Belgeler Düzenleyip Vermek | 56 |
| 10. İş Yaşantısı Koşullarına Uymamak | 57 |

| | |
|----------------------------------------------------------------|----|
| III. Haksız Rekabet Dolayısıyla Açılabilir Hukuk Davaları..... | 60 |
| A. Tespit Davası..... | 61 |
| B. Önleme (Men) Davası..... | 63 |
| C. Eski Hale İade Davası..... | 65 |
| D. Tazminat Davası..... | 66 |
| IV. Ticaret Kanunu Tasarısındaki Durum..... | 68 |

İkinci Bölüm

HAKSIZ REKABETTE MADDİ TAZMİNAT

| | |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| I. Haksız Rekabet Dolayısıyla Maddi Tazminat Sorumluluğunun Unsurları | 74 |
| A. Kusur..... | 74 |
| B. Zarar..... | 77 |
| 1. Maddi Zararın Tazmini Talebi (TK m.58/I-d)..... | 78 |
| a. Maddi Zararın Türleri | 79 |
| (1) Fiili Zarar – Yoksun Kalınan Kar | 79 |
| (2) Mevcut Zarar - Gelecekteki Zarar | 82 |
| b. Maddi Zarar Miktarının Belirlenmesi..... | 83 |
| (1) Kavram..... | 83 |
| (2) Zarar Miktarının Tayini..... | 86 |
| (3) Zarar Miktarının Belirlenmesine Esas Alınacak Tarih..... | 87 |
| (4) Denkleştirme | 88 |
| 2. Kazanç Devri Talebi (TK m.58/I-e)..... | 90 |
| a. Genel Olarak | 92 |
| b. Talebin Kaynağı..... | 94 |
| c. Hükümün Uygulama Alanı | 97 |
| d. Talebin Kapsamı | 101 |
| 3. Maddi Zararın Tazmini ve Kazanç Devri Talepleri Arasındaki İlişki..... | 103 |
| C. İliyet Bağı..... | 107 |
| II. Maddi Tazminat Kavramı ve Maddi Tazminatın Türleri..... | 108 |
| A. Maddi Tazminatın Tanımı ve Amacı | 108 |
| B. Maddi Tazminatın Türleri | 109 |
| 1. Aynen Tazmin | 109 |
| 2. Nakden Tazmin..... | 110 |
| 3. Borçlar Kanunu Sistemi..... | 110 |

| | | |
|------|-----------------------------------------------------|-----|
| III. | Maddi Tazminatın Kapsamını Etkileyen Unsurlar | 111 |
| | A. Haksız Rekabet Nedeniyle Uğranılan Zarar | 112 |
| | B. Haksız Rekabet Failinin Kusurunun Ağırlığı | 113 |
| | C. Haksız Rekabet Mađdurunun Birlikte Kusuru | 113 |
| | D. Diđer Hususlar | 114 |
| IV. | Maddi Tazminat Miktarına Uygulanacak Faiz..... | 115 |

Üçüncü Bölüm
HAKSIZ REKABET NEDENİYLE AÇILAN MADDİ
TAZMİNAT DAVASINDA YARGILAMA USULÜ

| | | |
|-------|--------------------------------------------------------|-----|
| I. | Maddi Tazminat Davasının Tarafları | 119 |
| | A. Davacılar | 119 |
| | 1. Haksız Rekabete Uđrayan..... | 119 |
| | 2. Müşteriler | 120 |
| | B. Davalılar | 122 |
| | 1. Haksız Rekabeti Yapan..... | 122 |
| | 2. İstihdam Eden | 123 |
| | 3. Basında Görev Yapanlar..... | 125 |
| II. | Yetkili ve Görevli Mahkeme | 127 |
| | A. Yetkili Mahkeme..... | 127 |
| | B. Görevli Mahkeme | 128 |
| III. | İhtiyati Tedbirler | 130 |
| IV. | İtiraz ve Defiler..... | 132 |
| V. | Deliller ve İspat..... | 133 |
| | A. Deliller | 133 |
| | 1. Delil Tespiti..... | 133 |
| | 2. Mahkemeye Sunulabilecek Deliller | 134 |
| | B. İspat | 136 |
| VI. | Maddi Tazminat Davasının Ceza Davasıyla İlişkisi | 138 |
| VII. | Zamanaşımı..... | 139 |
| | A. Bir Yıllık Zamanaşımı | 139 |
| | B. Üç Yıllık Zamanaşımı | 140 |
| | C. Ceza Zamanaşımı | 141 |
| VIII. | Hükmün İlanı | 142 |
| | SONUÇ | 145 |
| | BİBLİYOGRAFYA | 149 |